הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שׁט

שט טִלְטוּל עַל יְדֵי דָּבָר אַחֵר אִם מֻתָּר בְּשַׁבָּת. ובו ה' סְעִיפִים:

א א נוֹטֵל אָדָם אֶת בְּנוֹ (א) וְהָאֶבֶן בְּיָדוֹ, וְלֹא חֲשִׁיב מִטַּלְטֵל לָאֶבֶן, וְהוּא שֶׁיֵּשׁ לוֹ (ב) גַּעֲגוּעִין (פֵּרוּשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ עִצָּבוֹן כְּשֶׁאֵינוֹ עִם אָבִיו) עָלָיו, שֶׁאִם לֹא יִטְּלֶנּוּ יֶחֱלֶה, (ג) אֲבָל אִם אֵין לוֹ גַּעֲגוּעִין עָלָיו, לֹא. וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ גַּעֲגוּעִין עָלָיו, לֹא הִתִּירוּ אֶלָּא בְּאֶבֶן, אֲבָל אִם דִּינָר בְּיָדוֹ, אֲפִלּוּ לָאֵחוֹז הַתִּינוֹק בְּיָדוֹ וְהוּא מְהַלֵּךְ בְּרַגְלָיו אָסוּר, דְּחִישִׁינַן דִּלְמָא נָפִיל (ד) וְאָתֵי אֲבוּהּ לַאֲתוּיֵי. * ב וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא אָסְרוּ אֶלָּא כְּשֶׁהוּא נוֹשֵׂא הַתִּינוֹק (ה) עִם דִּינָר בְּיָדוֹ, אֲבָל לָאֵחוֹז הַתִּינוֹק בְּיָדוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁדִּינָר בְּיַד הַתִּינוֹק, אֵין בְּכָךְ כְּלוּם: **ב** ג כַּלְכָּלָה שֶׁהָיְתָה נְקוּבָה וּסְתָמָהּ בְּאֶבֶן, מֻתָּר לְטַלְטְלָהּ, שֶׁהֲרֵי (ו) נַעֲשָׂה (ז) כְּדָפְנָה. (ז) ד וְכֵן דַּלְעַת שֶׁתּוֹלִין בָּהּ אֶבֶן כְּדֵי לְהַכְבִּידָהּ לְמַלֹּאת בָּהּ מַיִם, אִם הוּא קָשׁוּר יָפֶה שֶׁאֵינוֹ נוֹפֵל, מֻתָּר לְמַלֹּאת בָּהּ, שֶׁהוּא כְּמוֹ הַדַּלְעַת עַצְמָהּ שֶׁהוּא בָּטֵל אַגַּבָּהּ, (ח) וְאִם לָאו אָסוּר: **ג** ה כַּלְכָּלָה מְלֵאָה פֵּרוֹת וְאֶבֶן בְּתוֹכָהּ, אִם הֵם פֵּרוֹת רְטֻבִּים כְּגוֹן תְּאֵנִים וַעֲנָבִים, יִטֹּל אוֹתָהּ (ג) (ט) כְּמוֹ שֶׁהִיא, שֶׁאִם יְנַעֵר הַפֵּרוֹת מִתּוֹכָהּ יִפָּסְדוּ, (י) אֲבָל אִם הֵם פֵּרוֹת שֶׁאֵינָם נִפְסָדִים, (יא) יְנַעֵר וְינַעֵר גַּם הָאֶבֶן עִמָּהֶם, וְלֹא יִטָּלֶנָּה עִמָּהֶם. (יב) ו וְהָנֵי מִלֵּי כְּשֶׁאֵין צָרִיךְ אֶלָּא לַפֵּרוֹת אוֹ לַכַּלְכָּלָה, אֲבָל אִם הָיָה צָרִיךְ (יב) לִמְקוֹם הַכַּלְכָּלָה, מְטַלְטְלָהּ כְּמוֹת שֶׁהִיא: **ד** (יג) ז שָׂכַח אֶבֶן עַל פִּי חָבִית אוֹ מָעוֹת עַל הַכַּר, מַטָּה חָבִית (יד) עַל צִדָּהּ וְהָאֶבֶן

א משְׁנָה שַׁבָּת קמ״א (ע״ב) וּגְמָרָא שָׁם וּבְפֵרוּשׁ רַ״שׁ״ שָׁם (קמב. ד״ה אחי).

ב הָרַ״ן (נט. ד״ה גמ׳) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ן (קמא: ד״ה אי הכי). ג מִשְׁנָה שָׁם וּגְמָרָא אוֹקִימְתָּא דְּרַב שָׁם קמ״ב (ע״א). ד שָׁם קכ״ה (ע״א) בְּמִשְׁנָה וְשָׁם בְּגְמָרָא (ע״ב). ה שָׁם קמ״ב (ע״א) בְּגְמָרָא אוֹקִימְתָּא דְּרַבִּי יוֹחָנָן, וּכְגִרְסַת הָרַמְבַּ״ם שָׁם בְּפֶרֶק כ״ה (הט״ז) וְהָרַב הַמַּגִּיד שָׁם. ו בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כלכלה) מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא. ז מִשְׁנָה שָׁם (ע״ב) וּגְמָרָא.

בַּאֵר הַיֵּטֵב

ב (ו) **כַּדָּפְנָה.** כֵּיוָן דְּהַדָּקָה, שְׁרֵיָה דָּפֵן, וְאִם לֹא הַדָּקָה לֹא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): **ג** (ז) **נַעֲשָׂה.** דְּנַעֲשָׂה בְּסִיס לְאִסּוּר וּלְהַתִּיר. וְאֵין מְטָרִיחִין אוֹתוֹ לְטֹל הַפֵּרוֹת מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה. תּוֹסְפוֹת (קמב. ד״ה הכא):

בַּאוּר הַלָּכָה

א * וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא אָסְרוּ וְכוּ'. כְּתַב דְּנָקְטִינַן לְחֻמְרָא כְּסָבְרָא הָרִאשׁוֹנָה, אֲבָל בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) כָּתַב א] דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דַּעְתּוֹ זוֹ מִשּׁוּם סַכָּנַת חֹלִי, וְגַם דְּרַמְבַּ״ן בְּתוֹרָה הוּא וְהָרַ״ן הֲבִיאוּ (נט. ד״ה גמ׳):

ב (ג) **גַּעֲגוּעִין עָלָיו וְכוּ'.** וּלְכָךְ (ג) לֹא אָסְרוּ טִלְטוּל שֶׁלֹּא בְּיָדַיִם בְּמָקוֹם סַכָּנַת חֹלִי. (ד) **וְאָתֵי אֲבוּהּ לְאַתּוּיֵי.** דְּמָה שֶּׁמְּטַלְטֵל לַהַתִּינוֹק עִם הַמַּקֵּלָה, הוּא עַצְמוֹ מִטַּלְטֵל לְהַמַּקֵּלָה וְאָסוּר: **ה** **עִם דִּינָר בְּיָדוֹ.** דְּאִי יוֹכִלוּ לְטָעוֹת וְלוֹמַר (ו) דִּכְשֵׁם שֶׁהִתִּירוּ בְּשָׁבִיל הַתִּינוֹק לִשָּׂאנוּ כְּשֶׁהַדִּינָר בְּיָדוֹ אַף שֶׁמְּמֵילָא מִתְטַלְטֵל גַּם הַדִּינָר, כָּךְ מֻתָּר לִשָּׂא אֶת הַדִּינָר עַצְמוֹ בְּיָדוֹ (ח) אַחַר שֶׁנָּפַל וְלִתְּנוֹ לְיַד הַתִּינוֹק: **ב** (ו) **נַעֲשָׂה כְּדָפְנָה.** וּמֵיֵרֵי (ט) שֶׁהִדְּקָהּ יָפָה (י) אוֹ שֶׁקָּשַׁר, אֲבָל בְּלָאוֹ הָכִי לֹא נַעֲשָׂה כְּדָפְנָה: **(ז)** וְכֵן דַּלַּעַת. הַיְנוּ דְּלַעַת יְבֵשָׁה וְחֲלוּלָה שֶׁמְּמַלְאִין בָּהּ מַיִם, וְרַק מִפְּנֵי שֶׁהִיא קַלָּה וְצָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם, (יא) תּוֹלִין בָּהּ אֶבֶן כְּדֵי לְהַכְבִּידָהּ: **(ח)** וְאִם לָאו אָסוּר. שֶׁהַדְּלַעַת עַצְמָהּ מֻקְצֶה, (יב) שֶׁנַּעֲשֵׂית בְּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר: **ג** (ט) **כְּמוֹת שֶׁהִיא.** אַף שֶׁיֵּשׁ אֶבֶן בְּתוֹכָהּ, (יג) דְּנַעֲשֵׂית הַכַּלְכָּלָה בְּסִיס לְאִסּוּר וּלְהֶתֵּר וְהַהֶתֵּר חָשׁוּב יוֹתֵר וּבָטֵל הָאִסּוּר לְגַבָּהּ, וְהָוֵי כְּאִלּוּ אֵינוֹ בָּסִיס רַק לַהֶתֵּר. וְאַף עַל גַּב דְּמִמֵּילָא מִטַּלְטֵל גַּם הָאֶבֶן, שָׁרֵי לְטַלְטֵל הַכַּלְכָּלָה וּלְהַגִּיעַ לְמָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה, (יד) וְאֵין צָרִיךְ לְלַקֵּט הַפֵּרוֹת מִתּוֹךְ הַסַּל בְּיָדוֹ, פֶּן יִפֹּל לָאָרֶץ, אֲבָל אִם הַפֵּרוֹת מְנֻחִים בְּסַלִּים קְטַנִּים תּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה, יִטֹּל הַכַּלְכָּלָה בְּיָדוֹ מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה: **(י)** **אֲבָל אִם הֵם וְכוּ'.** כֵּיוָן שֶׁיּוּכַל בְּאֵיזֶה עֵצָה לְתַקֵּן שֶׁלֹּא יְטַלְטֵל הָאֶבֶן, לֹא הֻקְלוּ בָּזֶה אַף שֶׁהוּא בָּסִיס לְאִסּוּר וּלְהֶתֵּר, וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: **(יא)** **וְינַעֵר וְינַעֵר וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְאַחַר כָּךְ (טו) יַחְזֹר וְינַעֵר לְתוֹךְ הַכַּלְכָּלָה אִם רוֹצֶה לְהַגִּיעַ לַשַּׁלְחָן. וְאַךְ יְזַהֵר שֶׁלֹּא יִתְפַּזְּרוּ אַחַת הַנָּה וְאַחַת הַנָּה, דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר לְלַקֵּט אוֹתָם וּלְהַנִּיחָם אַחַר כָּךְ בְּתוֹךְ הַכַּלְכָּלָה מֻשָּׁוֹם עֲבֹדָה דְּחֹל, וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן של״ה (סק״ח) [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ח)]: **(יב)** **לִמְקוֹם הַכַּלְכָּלָה.** דְּאָז אִי אֶפְשָׁר לְנַעֵר, דְּשָׁמָּא יִפֹּל הָאֶבֶן לִמְקוֹם שֶׁצָּרִיךְ אֵלָיו, (טז) לְכָךְ יָכוֹל לְטַלְטְלָהּ כְּמוֹת שֶׁהִיא עִם הָאֶבֶן וּלְטַלְטְלָהּ עַד מָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה, וְינַעֵר אוֹתָהּ שָׁם אוֹ יַנִּיחֶנּוּ כְּמוֹת שֶׁהִיא: **ד** (יג) **שָׂכַח אֶבֶן וְכוּ'.** דִּכְמַנִּיחַ בְּכַוָּנָה עַל פִּי הֶחָבִית, הֲרֵי הֶחָבִית גּוּפָא מֻקְצֶה וְאָסוּר לְהִטּוֹתָהּ, דְּנַעֲשֵׂית בָּסִיס לְהָאֶבֶן וּכְדִלְקַמָּן: **(יד)** **עַל צִדָּהּ.** וּמֵיֵרֵי בְּשֶׁצָּרִיךְ לִקַּח מֵהַיַּיִן שֶׁבְּתוֹכָהּ, וְכֵן בְּכַר כְּשֶׁצָּרִיךְ לִשְׁכַּב עָלָיו, וְלָכֵן הִתִּירוּ לְטַלְטֵל הַמַּקֵּלָה בְּאֹפֶן זֶה שֶׁאֵינוֹ מְטַלְטְלוֹ לְהָרִיא רַק עַל יְדֵי נִעוּר. אֲבָל אִם אֵינוֹ צָרִיךְ לָהֶם כְּלָל, רַק שֶׁחוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם פְּסִידַת הַמַּקֵּלָה גּוּפָא שֶׁלֹּא יִגְנְבוּם, אֲפִלּוּ נִעוּר אָסוּר, (יז) כֵּן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרֻחָם (נתיב יב חלק יג). וְאִם מַטָּה הֶחָבִית וְהַכַּר בְּגוּפוֹ וְלֹא בְּיָדוֹ, מֻתָּר הַכֹּל בְּיָדוֹ, אֲבָל אִם הַפֵּרוֹת מֻנָּחִים בְּסַלִּים קְטַנִּים תּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה יִטֹּל הַכַּלְכָּלָה בְּיָדוֹ מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה. תּוֹסְפוֹת (קמב. ד״ה הכא):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א א (א) **וְהָאֶבֶן בְּיָדוֹ.** וּמַיְרֵי שֶׁהוּא (ב) בְּחָצֵר דְּאֵין בָּהּ אֶלָּא מְשׁוּם אִסּוּר טִלְטוּל, וּלְכָךְ לֹא אָסְרוּ בָּזֶה, מְשׁוּם צַעֲרָא דְּתִינוֹק כְּדִלְקַמָּן, אֲבָל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וַדַּאי אָסוּר מְשׁוּם אִסּוּר הוֹצָאָה, דְּכִשְׁנוֹשֵׂא אֶת הַתִּינוֹק הֲוֵי כְּאִלּוּ נוֹשֵׂא אֶת הָאֶבֶן מִיָּד לְהַגְבִּיהוֹ וְלִתְּנוֹ לוֹ, דְּזֶהוּ טִלְטוּל בְּיָדַיִם, אֶלָּא יוֹרִיד הַתִּינוֹק מֵעַל כְּתֵפוֹ וְיַגְבִּיהַּ הַתִּינוֹק אֶת הָאֶבֶן וְיַחֲזֹר וְיִטְּלֶנּוּ: (ג) **אֲבָל אִם אֵין וְכוּ'.** דְּמָה שֶּׁמְּטַלְטֵל לַהַתִּינוֹק עִם הַמַּקֵּלָה, (ה) הֲוֵי כְּאִלּוּ הוּא עַצְמוֹ מִטַּלְטֵל לְהַמַּקֵּלָה וְאָסוּר: **(ד)** **וְאָתֵי אֲבוּהּ לְאַתּוּיֵי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וְנִמְצָא מְטַלְטֵל הַמַּקֵּלָה בְּיָדַיִם, וְזֶה לֹא הִתִּירוּ (ו) אֶפְלוּ בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹגֵעַ לַחֻשַּׁשׁ חֹלִי הַבֵּן, כֵּיוָן דְּלֹא הֲוֵי חֻשַּׁשׁ סַכָּנַת נֶפֶשׁ: **(ה)** **עִם דִּינָר בְּיָדוֹ.** דְּאִי יוּכְלוּ לְטָעוֹת וְלוֹמַר (ז) דִּכְשֵׁם שֶׁהִתִּירוּ בְּשָׁבִיל הַתִּינוֹק לִשָּׂאנוּ כְּשֶׁהַדִּינָר בְּיָדוֹ אַף שֶׁמְּמֵילָא מִתְטַלְטֵל גַּם הַדִּינָר, כָּךְ מֻתָּר לִשָּׂא אֶת הַדִּינָר עַצְמוֹ בְּיָדוֹ (ח) אַחַר שֶׁנָּפַל וְלִתְּנוֹ לְיַד הַתִּינוֹק: **ב** (ו) **נַעֲשָׂה כְּדָפְנָה.** וּמֵיֵרֵי (ט) שֶׁהִדְּקָהּ יָפָה לְהַכַּלְכָּלָה (י) אוֹ שֶׁקָּשַׁר, אֲבָל בְּלָאוֹ הָכִי לֹא נַעֲשָׂה כְּדָפְנָה: **(ז)** וְכֵן דַּלַּעַת. הַיְנוּ דְּלַעַת יְבֵשָׁה וְחֲלוּלָה שֶׁמְּמַלְאִין בָּהּ מַיִם, וְרַק מִפְּנֵי שֶׁהִיא קַלָּה וְצָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם, (יא) תּוֹלִין בָּהּ אֶבֶן כְּדֵי לְהַכְבִּידָהּ: **(ח)** וְאִם לָאו אָסוּר. שֶׁהַדְּלַעַת עַצְמָהּ מֻקְצֶה, (יב) שֶׁנַּעֲשֵׂית בָּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר: **ג** (ט) **כְּמוֹת שֶׁהִיא.** אַף שֶׁיֵּשׁ אֶבֶן בְּתוֹכָהּ, (יג) דְּנַעֲשֵׂית הַכַּלְכָּלָה בָּסִיס לְאִסּוּר וּלְהֶתֵּר וְהַהֶתֵּר חָשׁוּב יוֹתֵר וּבָטֵל הָאִסּוּר לְגַבָּהּ, וְהָוֵי כְּאִלּוּ אֵינוֹ בָּסִיס רַק לַהֶתֵּר. וְאַף עַל גַּב דְּמִמֵּילָא מִטַּלְטֵל גַּם הָאֶבֶן, שָׁרֵי לְטַלְטֵל הַכַּלְכָּלָה וּלְהַגִּיעַ לְמָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה, (יד) וְאֵין צָרִיךְ לְלַקֵּט הַפֵּרוֹת מִתּוֹךְ הַסַּל בְּיָדוֹ, פֶּן יִפֹּל לָאָרֶץ, אֲבָל אִם הַפֵּרוֹת מֻנָּחִים בְּסַלִּים קְטַנִּים תּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה, יִטֹּל הַכַּלְכָּלָה בְּיָדוֹ מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה: **(י)** **אֲבָל אִם הֵם וְכוּ'.** כֵּיוָן שֶׁיּוּכַל בְּאֵיזֶה עֵצָה לְתַקֵּן שֶׁלֹּא יְטַלְטֵל הָאֶבֶן, לֹא הֻקְלוּ בָּזֶה אַף שֶׁהוּא בָּסִיס לְאִסּוּר וּלְהֶתֵּר, וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: **(יא)** **וְינַעֵר וְינַעֵר וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְאַחַר כָּךְ (טו) יַחְזֹר וְינַעֵר לְתוֹךְ הַכַּלְכָּלָה אִם רוֹצֶה לְהַגִּיעַ לַשַּׁלְחָן. וְאַךְ יְזַהֵר שֶׁלֹּא יִתְפַּזְּרוּ אַחַת הַנָּה וְאַחַת הַנָּה, דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר לְלַקֵּט אוֹתָם וּלְהַנִּיחָם אַחַר כָּךְ בְּתוֹךְ הַכַּלְכָּלָה מֻשָּׁוֹם עֲבֹדָה דְּחֹל, וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן של״ה (סק״ח) [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ח)]: **(יב)** **לִמְקוֹם הַכַּלְכָּלָה.** דְּאָז אִי אֶפְשָׁר לְנַעֵר, דְּשָׁמָּא יִפֹּל הָאֶבֶן לִמְקוֹם שֶׁצָּרִיךְ אֵלָיו, (טז) לְכָךְ יָכוֹל לְטַלְטְלָהּ כְּמוֹת שֶׁהִיא עִם הָאֶבֶן וּלְטַלְטְלָהּ עַד מָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה, וְינַעֵר אוֹתָהּ שָׁם אוֹ יַנִּיחֶנּוּ כְּמוֹת שֶׁהִיא: **ד** (יג) **שָׂכַח אֶבֶן וְכוּ'.** דִּכְמַנִּיחַ בְּכַוָּנָה עַל פִּי הֶחָבִית, הֲרֵי הֶחָבִית גּוּפָא מֻקְצֶה וְאָסוּר לְהִטּוֹתָהּ, דְּנַעֲשֵׂית בָּסִיס לְהָאֶבֶן וּכְדִלְקַמָּן: **(יד)** **עַל צִדָּהּ.** וּמֵיֵרֵי בְּשֶׁצָּרִיךְ לִקַּח מֵהַיַּיִן שֶׁבְּתוֹכָהּ, וְכֵן בְּכַר כְּשֶׁצָּרִיךְ לִשְׁכַּב עָלָיו, וְלָכֵן הִתִּירוּ לְטַלְטֵל הַמַּקֵּלָה בְּאֹפֶן זֶה שֶׁאֵינוֹ מְטַלְטְלוֹ לְהָרִיא רַק עַל יְדֵי נִעוּר. אֲבָל אִם אֵינוֹ צָרִיךְ לָהֶם כְּלָל, רַק שֶׁחוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם פְּסִידַת הַמַּקֵּלָה גּוּפָא שֶׁלֹּא יִגְנְבוּם, אֲפִלּוּ נִעוּר אָסוּר, (יז) כֵּן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרֻחָם (נתיב יב חלק יג). וְאִם מַטָּה הֶחָבִית וְהַכַּר בְּגוּפוֹ וְלֹא בְּיָדוֹ, מֻתָּר הַכֹּל בְּיָדוֹ, אֲבָל אִם הַפֵּרוֹת מֻנָּחִים בְּסַלִּים קְטַנִּים תּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה יִטֹּל הַכַּלְכָּלָה בְּיָדוֹ מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה. תּוֹסְפוֹת (קמב. ד״ה הכא):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ב) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״א) וְהוּא מַרַשׁ״י (קמא: ד״ה והאבן): (ג) רַשׁ״י (שם ד״ה בתינוק): (ד) תּוֹסְפוֹת (קמב. ד״ה תשדיהו): (ה) מוּכָח מֵהַסּוּגְיָא בְּפִשְׁיטוּת: (ו) רַשׁ״י (קמב. ד״ה אחי): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְהוּא מֵהָרַ״ן (נט. ד״ה גמ׳) עַיֵּן שָׁם: (ח) כֵּן נִרְאֶה פְּשׁוּט כְּפִי מָגֵן אַבְרָהָם לְהַמַּעְיֵן: **ב** (ט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) בְּשֵׁם הַגְּמָרָא, וְהוּא קכ״ה עַמּוּד ב׳ בְּעַנְיָנָא דְּקַרְוִיהָ, וְהוּא הַדִּין הָכָא [בְּפֵרוֹת מְרֻבִּים (א״א סק״ג)]: (י) דְּגַם שָׁם בְּעִנְיָנָא דְּקַרְוִיהָ, וְהָא הַדַּלַּעַת, אִיתָא כֵּיוָן דְּהִדְּקָהּ, וַאֲפִלּוּ הָכִי כָּתְבוּ הַמְפָרְשִׁים דְּהֵינוּ שֶׁקְּשָׁרָהּ יָפָה, וְהוּא הַדִּין הָכָא. וּמִסְתַּבְּרָא דַּאֲפִלּוּ סְתָם הִדּוּק יָפָה לְהָאֶבֶן בְּמָקוֹם הַפְּחִיתָה, גַּם כֵּן מַמְנֵי כְּמוֹ קְשִׁירָה, וְהוּא הַדִּין הָתָם גַּם כֵּן מְהֵנֵי סְתָם הִדּוּק, יָפָה, אֶלָּא דְּשָׁם אֵין מָצוּי כָּל כָּךְ הִדּוּק יָפָה בְּלִי קְשִׁירָה: (יא) וְנִתְחַשֵּׁב הָאֶבֶן עַל יְדֵי הַהִדּוּק כְּמוֹ דִּקְּנָה הַדַּלַּעַת [גְּמָרָא (קכה:)]. וּלְפִי זֶה הָיָה מִשְׁמַע לְכָאוֹרָה דְּוַקָא כְּשֶׁהָאֶבֶן נִתּוֹן בְּתוֹךְ הַדַּלַּעַת, בְּכִלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה מִתּוֹךְ הַסַּל בְּיָדוֹ, אֲבָל אִם הַפֵּרוֹת מֻנָּחִים בְּסַלִּים קְטַנִּים תּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה יִטֹּל הַכַּלְכָּלָה בְּיָדוֹ מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה. תּוֹסְפוֹת (קמב. ד״ה הכא):

ג (ו) **כַּדָּפְנָה.** כֵּיוָן דְּהַדָּקָהּ, שְׁרֵיָה דָּפֵן, וְאִם לֹא הַדָּקָהּ לֹא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג):

ב (ב) **בְּאֶבֶן.** וְאִם הָיָה בְּמַטְבֵּעַ אוֹ בְּכֵלִי אַחֵר, עַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב) וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק ב׳):

ג (ג) **אִם הֵם פֵּרוֹת רְטֻבִּים וְכוּ'.** וְכֵן אִם הֵם פֵּרוֹת שֶׁאֵינָם נִפְסָדִים אֲבָל הֵם מְרֻבִּים, יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (ד) **וְאָתֵי אֲבוּהּ לְאַתּוּיֵי.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (ה) **עִם דִּינָר בְּיָדוֹ.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (ו) **נַעֲשָׂה כְּדָפְנָה.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (ז) **וְכֵן דַּלַּעַת.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (ח) **וְאִם לָאו אָסוּר.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (ט) **כְּמוֹת שֶׁהִיא.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (י) **אֲבָל אִם הֵם וְכוּ'.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (יא) **וְינַעֵר וְינַעֵר וְכוּ'.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (יב) **לִמְקוֹם הַכַּלְכָּלָה.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (יג) **מָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ה) [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ח)]: (יד) **עַל צִדָּהּ.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (טו) **וְאֵין צָרִיךְ לְלַקֵּט הַפֵּרוֹת מִתּוֹךְ הַסַּל בְּיָדוֹ וְכוּ'.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (טז) **וְאֵין צָרִיךְ לְנַעֵר, אֶלָּא מִשּׁוּם פְּסִידַת הַמַּקֵּלָה.** וְכֵן אִם יָכוֹל לְנַעֵר הָאֶבֶן לְבַד מִתּוֹךְ הַכַּלְכָּלָה וּלְהַשְׁלִיכוֹ, גַּם כֵּן מֻחְזָק בָּזֶה וְכַמְבאָר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״י סָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״ה: (יז) **מָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ה) [תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ח)]: **ד** (יח) **וְאֵין סְתִירָה לָזֶה מִלְּקַמָּן סִימָן ש״י סָעִיף ח׳ דְּכָתַב שָׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּשֵׁם הַב״ח בְּסָעִיף קָטָן י״א דְּאִי אֵיכָא הֶפְסֵד מַמָּשׁ עַל יְדֵי הַנִּעוּר [כֵּן אֵיתָא בַּב״ח שָׁם (ס״ג)] אֵין צָרִיךְ לְנַעֵר, אֶלָּא מְטַלְטְלָהּ לְהֶתֵּר עִם הַמַּקֵּלָה בְּיַחַד, וְזֶה גָּרַע מִפְּתָם נָעוּר דְּעִלְמָא, וְכָל שֶׁכֵּן הָכָא, יֵשׁ לְחַלֵּק דְּשָׁם עִקַּר הַטַּלְטוּל בִּשְׁבִיל דָּבָר הַהֶתֵּר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה, וְדָמֵי לְמַאי דְּקָיְמָא לָן בְּעִלְמָא בְּטִלְטוּל מִן הַצַּד דְּאֵינוֹ מַתִּיר כִּי אִם לְצָרְכּוֹ דָּבָר הַהֶתֵּר, וְלֹא בִּשְׁבִיל דָּבָר הָאָסוּר. וְאַף עַל פִּי כֵן דִּין זֶה לֹא בְּרִירָא כָּלֵי הָאי דְּאַפְשָׁר בְּנָעוּר (ס״ו) כתב: ואם אינו צריך לא לגוף הכר ולא למקומה אלא שחושש שלא יגנבו המעות שעליה אסור אפילו לנערה כדי שיפלו המעות תחתיה מפני שלא התירו טלטול על ידי דבר אחר אלא כשמטלטל בשביל דבר המותר ולא בשביל דבר האסור.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: **א]** ובשו״ע הרב (ס״א) אסר אפילו לאחוז התינוק בידו. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ד) התיר לטלטל רק אם כשינער את האיסור יהיה הפסד בדבר המותר. אבל בסימן רע״ז (ס״ו במוסגר) מתיר גם כשההפסד במוקצה. **ג]** ובשו״ע הרב

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

נוֹפָלָת, (ג) וּמְנַעֵר הַכַּר (ד) (טו) וְהַמָּעוֹת נוֹפְלִים. וְאִם הָיְתָה הָחָבִית בֵּין הֶחָבִיוֹת (טז) בְּעִנְיָן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַטּוֹת אוֹתָהּ בִּמְקוֹמָהּ, (יז) * יָכוֹל לְהַגְבִּיהָהּ כְּמוֹ שֶׁהִיא עִם הָאָבֶן לְמָקוֹם אַחֵר לְהַטּוֹתָהּ שָׁם כְּדֵי שֶׁיִּפֹּל מֵעָלֶיהָ. * וְאִם הִנִּיחָם עָלֶיהָ מִדַּעְתּוֹ (ה) (יח) עַל דַּעַת שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ שָׁם (יט) בְּכְנִיסַת הַשַּׁבָּת, (כ) [ח]אָסוּר לְהַטּוֹת וּלְנַעֵר. (כא) [ט]וְיֵשׁ אוֹמְרִים הַאֲפִלּוּ הִנִּיחָם שָׁם עַל דַּעַת שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ שָׁם (כב) בְּכְנִיסַת הַשַּׁבָּת * כְּדֵי שֶׁיִּטֹּלַם

ח בְּפֵרוּשׁ רַשׁ"י בְּשַׁבָּת נ"א ע"א ד"ה הרי). ט שָׁם בְּתוֹסְפוֹת (ד"ה אוֹ).

בְּאֵר הֵיטֵב

ד (ג) **וּמְנַעֵר.** וּמֻתָּר לִלְמֹד עַל הַשֻּׁלְחָן שְׁמָעוֹת מֵנַח עָלָיו מִצַּד אַחֵר, אַף עַל פִּי שֶׁדַּרְכּוֹ לְנַעֲנֵעַ בַּלִּמּוּד, לֹא חִישִׁינַן שֶׁיְּנַעֲנֵעַ הַמָּעוֹת. מַהֲרִי"ל (מנהגים): (ד) **וְהַמָּעוֹת.** וְאִם עוֹשֶׂה כֵּן לְצֹרֶךְ הַמָּעוֹת שֶׁלֹּא יִגָּנְבוּ, אָסוּר. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב רבינו ירוחם): (ה) **עַל דַּעַת.** וְאִם הִנִּיחָם בְּכַוָּנָה בְּחֹל וְלֹא הָיָה דַּעְתּוֹ שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ שָׁם בְּשַׁבָּת וְאַחַר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(יח) מַתָּר אֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה: **(טו) וְהַמָּעוֹת נוֹפְלִים.** וְיָכוֹל לְטַלְטֵל אַחַר כָּךְ הַכַּר, כֵּיוָן שֶׁנִּסְתַּלֵּק מִמְּנוּחַ הַמַּקָּצָה. וּמִכָּל מָקוֹם מַתָּר לִלְמֹד בְּשַׁבָּת עַל הַשֻּׁלְחָן אֲפִלּוּ בְּעוֹד שֶׁיֵּשׁ עָלָיו מָעוֹת אוֹ שֶׁאֵר דָּבָר מַקָּצָה מִצַּד אַחֵר, דְּאַף עַל גַּב דְּדַרְכּוֹ לְנַעֲנֵעַ עִם לִמּוּדוֹ, (יט) מִכָּל מָקוֹם לֹא הֲוֵי פְּסִיק רֵישָׁא [מַהֲרִי"ל (מנהגים)]: **(טז) בְּעִנְיָן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל וְכוּ'.** שֶׁחוֹשֵׁשׁ שֶׁלֹּא יִפֹּל עַל הַחָבִית וְיִשְׁבְּרֵם: **(יז) יָכוֹל לְהַגְבִּיהָהּ וְכוּ'.** דַּהֲרֵי הוּא רַק טִלְטוּל מִן הַצַּד, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מְטַלְטֵל הַמַּקָּצָה לְהֶדְיָא רַק עִם הַהֶתֵּר, וְכַנָּתוּ גַּם כֵּן בְּשֶׁכִּיל שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַהֶתֵּר וְכַנַּ"ל, וְדָבָר זֶה שָׁרֵי כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן שי"א סָעִיף ח', וַאֲפִלּוּ הָכִי בְּרֵישָׁא כְּשֶׁהָיָה אֶפְשָׁר לוֹ בְּנִעוּר, צָרִיךְ נְעוּר דַּוְקָא: **(יח) עַל דַּעַת שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ וְכוּ'.** אֲבָל אִם הִנִּיחָם בְּכַוָּנָה בְּחֹל וְלֹא הָיָה דַּעְתּוֹ (כ) בְּפֵרוּשׁ שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ שָׁם בְּשַׁבָּת, וְאוֹתָן כָּךְ שְׁכָחָם שָׁם, מִקָּרֵי שׁוֹכֵחַ [כְּתֹבֵי מַהֲרַא"י (תרומת הדשן ח"ב סי' קצג)]. וְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה שכתב), דַּאֲפִלּוּ הִנִּיחָם בְּעֶרֶב שַׁבָּת, כָּל שֶׁלֹּא הָיָה דַּעְתּוֹ (כפ) בְּפֵרוּשׁ שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ שָׁם בְּכְנִיסַת שַׁבָּת, וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת שְׁכָחוֹ לְסַלֵּק, גַּם זֶה הוּא בִּכְלַל שָׁכַח. וְהִנֵּה בְּעִקַּר דִּין בָּסִיס מַסִּיק בְּמִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ו), דְּלֹא מִקָּרֵי בָּסִיס אֶלָּא אִם כֵּן הִנִּיחַ עָלָיו דָּבָר הַמַּקָּצָה בִּשְׁכִיל שֶׁיִּתְיַשֵּׁב עָלָיו בְּטוֹב, אֲבָל מַה שֶּׁמַּנִּיחִין בְּדֶרֶךְ אַקְרָאֵי, כְּמוֹ שֶׁרְגִילִין לְהָשִׂים בְּתֹכָהּ חֲפָצִים אֵלּוּ עַל אֵלּוּ מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ רֶוַח לְפַנּוֹת לְכָל חֵפֶץ מָקוֹם בְּשׁוּלֵי הַתֵּבָה, כַּהֲאי גַּוְנָא לֹא חָשִׁיב מְנִיתַ אֶלָּא שׁוֹכֵחַ, וּמֻתָּר לְטַלְטֵל חֵפֶץ הַמֻּתָּר אַחַר שֶׁנֶּעֱרוּ הַמַּקָּצָה מֵעָלָיו. [וּמִכָּל מָקוֹם הַתֵּבָה גּוּפָא לְכֵלִי עַלְמָא הֲוֵי בָּסִיס לִדְבַר אִסּוּר אִם הַמַּקָּצָה חָשׁוּב יוֹתֵר, וְאָסוּר לְטַלְטְלָהּ, דְּהָא עַל כָּל פָּנִים דַּעְתּוֹ הָיָה שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח הַמַּקָּצָה בַּתֵּבָה. חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל סז ס"א)] (כג) וְלִפְי זֶה, מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין בְּשַׁבָּת לְהָסִיר הַמַּפָּה הָעֶלְיוֹנָה מֵעַל הַשֻּׁלְחָן אַחַר שֶׁמֵּסִיר הָאֵינוֹ יְהוּדִי הַמְּנוֹרָה מֵעָלֶיהָ, כַּדִּין עוֹשִׂין, לְפִי שֶׁאֵין צָרִיךְ שֶׁתִּהֵא הַמְּנוֹרָה דָּוְקָא עַל הַמַּפָּה אֶלָּא עַל הַשֻּׁלְחָן, וְאֵינוֹ מַעֲמִידָהּ עַל הַמַּפָּה אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְפַנּוֹת מָקוֹם לְהַמְּנוֹרָה בְּגוּף הַשֻּׁלְחָן עַצְמוֹ, אוֹ מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לְפַנּוֹת לָהּ מָקוֹם, וּלְפִיכָךְ לֹא נַעֲשֵׂית הַמַּפָּה בָּסִיס לְהַמְּנוֹרָה שֶׁעָלֶיהָ שֶׁתֵּאָסֵר בְּטִלְטוּל [וּכַמַּפָּה (כג) הַתַּחְתּוֹנָה אֵין צָרִיךְ לְכָל זֶה, דְּהָלֹא בִּזְמַנֵּנוּ הַדֶּרֶךְ לְהַנִּיחַ עָלֶיהָ הַלֶּחֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְנַעֲשֵׂית בָּסִיס לָזֶה דְּהוּא חָשׁוּב יוֹתֵר], וְיֵשׁ מַחְמִירִין (כד) בְּכָל זֶה, א]וּבְמָקוֹם הַצֹּרֶךְ נִרְאֶה דְּיֵשׁ לְהָקֵל, דְּכַמָּה אַחֲרוֹנִים סוֹבְרִין כְּוָתֵהּ דְּהַמֵּגֵן אַבְרָהָם. (כה) קְנָה שֶׁל תַּרְנְגֹלֶת וְיֵשׁ שָׁם בֵּיצָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אֶפְרוֹחַ שֶׁאוֹתָהּ בֵּיצָה אֲסוּרָה לְהָקֵל, אַף שֶׁלֹּא יָדַע מִבְּעוֹד יוֹם שֶׁיִּהְיֶה שָׁם הַבֵּיצָה, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁדַּרְכּוֹ הוּא בְּכָךְ, הֲוֵי כְּמֻפְנֶה וְלֹא הֲוֵי כְּשׁוֹכֵחַ, וְנַעֲשָׂה הַקָּנָה בָּסִיס לְהַבֵּיצָה, וְכֵן בְּכָל מָקוֹם כַּיּוֹצֵא בָּזֶה בְּדָבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לִהְיוֹת הַמַּקָּצָה (כו) עָלָיו, בַּדְּאִי הֲוֵי כְּמֻפְנֶה: **(יט) בְּכְנִיסַת הַשַּׁבָּת.** הַיְנוּ כָּל זְמַן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת: **(כ) אָסוּר לְהַטּוֹת וּלְנַעֵר.** דְּנַעֲשָׂה הַחָבִית וְהַכַּר בָּסִיס [הַיְנוּ כֵּן וּמְקוֹם מוֹשָׁב, תַּרְגּוּם לְכָנוֹ לִבְסִיסֵהּ] לְהַמַּקָּצָה שֶׁעֲלֵיהֶם, וְהֵם גּוּפָא מַקָּצָה: **(כא) וְיֵשׁ אוֹמְרִים הַאֲפִלּוּ וְכוּ'.** סְבִירָא לְהוּ דְּלֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס כְּלָל, כֵּיוָן שֶׁחָשַׁב לְסַלֵּק מֵעָלָיו הַמַּקָּצָה אַחַר כָּךְ. וּבְמָקוֹם פְּסִידָא יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דָּעָה זוֹ [אַחֲרוֹנִים]. וְדַע דְּאֲפִלּוּ לְדַעָה זוֹ, (כז) מִסְתַּבְּרָא דְּדַוְקָא כְּשֶׁחָשַׁב בְּהָדְיָא לְסַלֵּק אַחַר כָּךְ הַמַּקָּצָה בְּכָךְ הַמֻּתָּר לְסַלֵּק מֵעָלָיו, אֲבָל אִם חָשַׁב בִּסְתָמָא שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח עָלָיו כָּל שַׁבָּת וְכֵן בְּכָל מָקוֹם, וְהוּא הַדִּין אֲפִלּוּ אִם בְּשַׁבָּת, עַל גַּבֵּי נְעוּר אוֹ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי], אוֹ דָּבָר (כח) שֶׁדַּרְכּוֹ בְּכָךְ לְסַלֵּק הַמַּקָּצָה אַחַר כָּךְ, אֲבָל אִם חָשַׁב בִּסְתָמָא שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח עָלָיו בְּשַׁבָּת, לְכֵלִי עַלְמָא נַעֲשָׂה בָּסִיס, אַף דְּלֹא חָשַׁב בְּהָדְיָא שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח עָלָיו כָּל הַשַּׁבָּת: **(כב) בְּכְנִיסַת הַשַּׁבָּת.** וְהוּא הַדִּין אֲפִלּוּ אִם

בַּאוּר הֲלָכָה

ד * **יָכוֹל לְהַגְבִּיהָהּ כְּמוֹ שֶׁהִיא וְכוּ'. וְאִם מֻתָּר לִשָּׂא אוֹתָהּ עִם הָאָבֶן עַד מָקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה לְפַנּוֹתָהּ, אוֹ רַק לְסַלְּקָהּ מִבֵּין הַחָבִיוֹת, עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר:**

* **וְאִם הִנִּיחָם וְכוּ'.** דַּע, דְּאִיתָא בָּרֹאשׁוֹנִים וְכֵן הִסְכִּימוּ הָרַבֵּה אַחֲרוֹנִים, **דְּאֲפִלּוּ יֵשׁ בְּתוֹךְ הַחָבִית יַיִן, לֹא אָמְרִינַן דְּנַעֲשָׂה הַחָבִית בְּסִיס לְאִסּוּר וּלְהֶתֵּר. וְכִתְבוּ הַטַּעַם, מִשּׁוּם דִּפְקִי הַחָבִית מִלְּמַעְלָה לֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס כִּי אִם לְהָאֲבֶן שֶׁמֻּנַּח עָלֶיהָ:**

* **כְּדֵי שֶׁיִּטֹּלַם בְּשַׁבָּת. עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר שֶׁמְּבִיא מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת** (קכג, ד"ה האי), **דְּמִכָּל מָקוֹם לֹא הֲוֵי כְּשׁוֹכֵחַ גָּמוּר, דְּשָׁם בְּצָרִיךְ לְמָקוֹם הַחָבִית** וְהַכַּר מֻתָּר אֲפִלּוּ לְהַגְבִּיהַּ מַמָּשׁ עִם דְּבַר הַמַּקָּצָה וְכִדְאִיתָא בְּסִעִיף (ד'), [ה'], מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה אֵינוֹ מֻתָּר בְּכָל גַּוְנֵי [ב]רַק הַנִּעוּר בִּלְבַד, וְעַיֵּן שָׁם שֶׁמַּאֲרִיךְ בָּזֶה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

קֵיל טְפֵי, וּמַרְבֵּנוּ יְרֵחֵם שֶׁהֵבִיא הַמֵּגֵן אַבְרָהָם אֵין רְאָיָה, דְּהוּא לֹא הִזְכִּיר שָׁם נְעוּר, וְאָפְשָׁר דְּמִירֵי לְעִנְיַן טִלְטוּל הַכַּר מִפְּנֵי הַמָּעוֹת. אַף מִלְּשׁוֹן הַנִּזְכָּר דְּאָמַר שָׁם (קמב:) לֹא שָׁנוּ אֶלָּא לְצֹרֶךְ גּוּפָהּ וְכוּ' מַשְׁמַע כְּהַמֵּגֵן אַבְרָהָם, דְּהָא זֶה אֵינוֹ מִקָּרֵי לְצֹרֶךְ גּוּפָהּ. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר שֶׁגַּם הוּא מַתְמִיהַּ עַל הַמֵּגֵן אַבְרָהָם כִּדְבָרֵינוּ, דְּמִרַּבֵּנוּ יְרֵחֵם לֹא מוּכָח דִּין זֶה: **(יז)** פְּשׁוּט, כְּמבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן שי"א סָעִיף ח' דְּבִגּוּפוֹ אֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ דָּבָר הָאָסוּר, מֻתָּר: **(יט) נִרְאֶה דְּמִירֵי בְּאֹפֶן דְּהַנָּעוּר שֶׁל הַמָּעוֹת לֹא הֲוֵי הֶפְסֵד לוֹ, וּלְכָךְ אִם הָיָה זֶה פְּסִיק רֵישָׁא הָיָה אָסוּר מִשּׁוּם דְּאָפְשָׁר לְנַעֵר לְאֶרֶךְ, אֲבָל אִם יִהְיֶה לוֹ הֶפְסֵד עַל יְדֵי נְעוּר, אַף פְּסִיק רֵישָׁא שָׁרֵי,** וְכֵן לְעִנְיַן חֲבִית בֵּין הַחֲבִיוֹת, דְּהָא גַּם בָּזֶה אֵין כַּוָּנָתוֹ בְּנִעוּרוֹ בִּשְׁבִיל הַמָּעוֹת אֶלָּא בִּשְׁבִיל הַלִּמּוּד דְּהוּא דָּבָר הַהֶתֵּר, וְכֵן בְּעִנְיַן טִלְטוּל מַהֲצַד. וְדַע דְּמִשְׁמַע מִמַּהֲרִי"ל (בשו"ת סי' לב), דְּהוּא סוֹבֵר דְּפְסִיק רֵישָׁא בְּדִרְבָּנָן אָסוּר, וְעַיֵּן בְּסִימָן שי"ד בְּמֵגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ה': **(כ) כֵּן נִרְאֶה לִי בְּרוּר בְּדַעַת מַהֲרַא"י דְּמִירֵי שֶׁלֹּא בְּפֵרוּשׁ רַק בְּסִתָמָא, דְּאִם רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ לְסַלֵּק בְּכְנִיסַת הַשַּׁבָּת, בְּוַדַּאי גַּם הוּא מוֹדֶה דְּאַף אִם הִנִּיחַ בְּעֶרֶב שַׁבָּת מֵתֵּר בְּאֹפֶן זֶה, אֶלָּא וַדַּאי דְּמִירֵי בְּסִתָמָא, וּכְבִירָא לֵהּ דִּבְעֶרֶב שַׁבָּת אֲפִלּוּ בְּסִתָמָא חָשִׁיב כְּאִלּוּ בֵּין שֶׁיִּשָּׁאֵר גַּם בְּשַׁבָּת, אֲבָל בְּשֹׁאֵר יְמֵי הַחֹל צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא בְּפֵרוּשׁ שֶׁיִּשָּׁאֵר עַל בְּנִיסַת שַׁבָּת. וְהַבַּיִת יוֹסֵף חָלַק עָלָיו, דְּהִנָּחָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת גַּם כֵּן דִּינָא הָכִי, דְּכֵן מַשְׁמַע מַרְשַׁ"י** (קמב: ד"ה אלא בשכח), **עַיֵּן שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף. אִמְנָם מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם** (פכ"ה הי"ז) **מַשְׁמַע יוֹתֵר כְּדַעַת מַהֲרַא"י, דְּסִתָמָא מְהַנֵּי עַל כָּל פָּנִים בְּעֶרֶב שַׁבָּת:** (כא) דְּאִם הָיָה דַּעְתּוֹ בְּפֵרוּשׁ, בְּוַדַּאי כָּלֵי עָלְמָא סוֹבְרִין דְּנַעֲשָׂה בָּסִיס: **(כב)** הַגְרַ"ז (ס"ט): **(כג)** פְּרֵי מְגַדִּים (משז"ל סק"א), וּמוֹר וְקִצִּיעָה: **(כד)** הוּא הַטַּ"ז (סק"א), דְּמַשְׁמַע דְּסִתָמָא לֵהּ כְּמַהֲרַא"י בָּזֶה. וּלְדִידֵהּ מַשְׁמַע בְּפֵרוּשׁ מִגְּדִים (משז"ל סק"א), דְּמַפֶּה עֶלְיוֹנָה אָסוּר בְּמָקוֹם הַעֲמָדַת הַמְּנוֹרָה, וּבְלִבּוּשֵׁי שְׂרָד מַשְׁמַע דְּטַ"ז מַחְמִיר בְּכָל הַמַּפָּה. וְעַיֵּן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין בסיס לדבר האסור סל"ו) שֶׁמַּצְדִּיק דְּמָקוֹם הָעֲמָדַת הַנֵּרוֹת יֵשׁ לְהַחְמִיר, וְהוּא נוֹגֵעַ מִפְּרֵי מְגַדִּים שֶׁנִּשְׁאַר בְּעִקַּר דִּין דְּהַמֵּגֵן אַבְרָהָם בְּצָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, דְּהַבַּיִת מֵאִיר וְהַגְרַ"ז** (ס"ט) **פּוֹסְקִין לְגַמְרֵי כְּהַמֵּגֵן אַבְרָהָם, וְכֵן בְּסֵפֶר מֹר וּקְצִיעָה מְצַדֵּד כְּוָתֵהּ, וּבִקְרֹב דְּמַקָּצָה הוּא דָּבָר שֶׁל דִּבְרֵיהֶם וְשׁוֹמְעִין לְהָקֵל. וּבְלֹאו כָּל זֶה בְּמַפָּה עֶלְיוֹנָה בְּוַדַּאי אֵין לְהַחְמִיר,** וּכְמוֹ שֶׁהוֹכִיחַ הַבַּיִת מֵאִיר מִדִּבְרֵי רַשׁ"י בְּדַף (י"א) [מ"ט (ע"א)] שֶׁכָּתַב נוֹטֵל הַכַּפּוֹד וְכוּ' וְאַף עַל גַּב שֶׁהַן עָלֶיהָ לֹא אִכְפַּת לָן דְּלֹא נַעֲשֵׂית בָּסִיס לָהֶן שֶׁאֵין עֲשׂוּי אֶלָּא לְכַסּוֹת הַקְּדֵרָה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר בֵּית יוֹסֵף (ד"ה שכתו) עַל דִּבְרֵי רַשׁ"י זוֹ, וְהָכִי נָמֵי בְּמַפָּה מַמָּשׁ כֵּן הוּא, **שְׁאֵינָהּ עֲשׂוּיָה אֶלָּא לְכַסּוֹת הַשֻּׁלְחָן, וְהַגַּם שֶׁהִנִּיחַ עָלֶיהָ לֹא לְהָנִיחוֹ עַל הַמַּפָּה נִתְכַּוֵּן אֶלָּא לְהָאִיר עַל הַשֻּׁלְחָן,** וְעַיֵּן שָׁם שֶׁתִּרֵץ מַה שֶּׁהִקְשָׁה ט"ז: **(כה)** מֵגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(כו)** רְצוֹנוֹ לוֹמַר מִלְמַעְלָה. וְאֵין סְתִירָה לְדִין מֵגֵן אַבְרָהָם הַקּוֹדֵם, דְּהָתָם אַף אִם דָּרְכּוֹ לְהַנִּיחַ שָׁם בַּתְּחִלָּה גַּם דְּבָרִים הַמַּקְצִים, מִכָּל מָקוֹם אֵין הַכְרֵחַ שֶׁהֵם יָנוּחוּ עַל הַדְּבָרִים הַמַּתִּירִים: **(כז)** דְּהַרְבֵּי בְּגֶמָרָא (קמב:) נָזְכַּר סְתָם דִּבְכְמִינַּיְהוּ נַעֲשָׂה בָּסִיס, וּפֵרוּשׁוֹ שֶׁיִּחְשֹׁב שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח עָלָיו בְּשַׁבָּת וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל (שעה"צ סק"כ), וְהֵם חִדְּשׁוּ דִּבְרָתָן לְסַלֵּק אַחַר כָּךְ הַמַּקָּצָה מֵעָלָיו בְּשַׁבָּת גּוּפָא, דְּהֵינוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה מֻנָּח עָלָיו כָּל הַיּוֹם, לֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס, אֲבָל כָּל שֶׁלֹּא חָשַׁב בְּהָדְיָא לְסַלֵּק בְּשַׁבָּת, שָׁם בָּסִיס עָלָיו, כֵּן נִרְאֶה לִי פְּשׁוּט: **(כח)** כְּגוֹן לְעִנְיַן הַטְמָנַת הַקְּדֵרָה, דְּלֹא נַעֲשֵׂית בָּסִיס לְגַזִּי צָמֶר שֶׁטְּמוּנָה בָּהּ וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ הַפּוֹסְקִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"ט) פסק להקל בזה ולא כתב רק בעת הצורך, וכמובא דעתו בשעה"צ (ס"ק כב). **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ז) התיר לדעה זו ג"כ לטלטלן כמו שהן עם האבן והמעות שעליהן אם הוצרך למקומם כמו בשוכח.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שׁט שׁי

ו שם בגמרא קמ"ב (ע"ב).

בְּשַׁבָּת, מֻתָּר לְהַטּוֹת וּלְנַעֵר בְּשַׁבָּת, וְלֹא אָסְרוּ אֶלָּא בְּמַנִּיחָם עַל דַּעַת שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ שָׁם (ו) כָּל הַשַּׁבָּת. הַגָּה: (כג) וְאָז (ז) אֲפִלּוּ נִטַּל הָאִסּוּר מִשָּׁם, אָסוּר לְטַלְטֵל הַכֹּל, דְּמֵאַחַר שֶׁנַּעֲשָׂה בָּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר לְמִקְצָת הַשַּׁבָּת, (מ) אָסוּר כָּל הַשַּׁבָּת כֻּלָּהּ, (כד) וְכֵן בְּכָל מֻקְצֶה, וְכֵן אִיתָא לְקַמָּן סִימָן ש"ז (סניפיס ג, ז). אִם אָדָם הִנִּיחַ (כה) דָּבָר מֻקְצֶה עַל שֶׁל חֲבֵרוֹ, (כו) לֹא אָמְרִינַן דְּנַעֲשָׂה בָּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר, דְּאֵין אָדָם אוֹסֵר שֶׁל (ט) חֲבֵרוֹ (כז) שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ (אור זרוע (ס"ג סי' פו)): **ה** (כח) 'הָא דְּלֹא שָׁרֵי אֶלָּא לְהַטּוֹת וּלְנַעֵר, דַּוְקָא בְּצָרִיךְ לְגוּף הֶחָבִית וְהַכַּר, אֲבָל אִם צָרִיךְ לִמְקוֹם הֶחָבִית וְהַכַּר (כט) וְלֹא תַּסְפִּיק לוֹ הַהַטָּיָה וְהַנִּעוּר, (י) יָכוֹל לְטַלְטְלָם עִם הָאֶבֶן וְעִם הַמָּעוֹת שֶׁעֲלֵיהֶם לְפַנּוֹת מְקוֹמָם. (וְכֵן הוּא לְקַמָּן סִימָן ש"ז (ס"ת)):

שי דִּינֵי מֻקְצֶה בְּשַׁבָּת. וּבוֹ ט' סְעִיפִים:

א שבת ק"מ (ע"ב). ב שם מ"ה (ע"א). ג שם בַּעְיָא וְנִפְשְׁטָה. ד שם בַּעְיָא וְנִפְשְׁטָה. ה בְּפֵרוּשׁ רַ"שׁ שם (ע"ב ד"ה אלא בגרוגרות) וְכֵן כָּתְבוּ הָרַי"ף (כא.) וְרֹא"שׁ (פ"ג סי' כא) וְרַמְב"ם בְּפֶרֶק כ"ו (ה"ד).

א (ל) (א) אעֵץ שָׁתוּלִין בּוֹ דָּגִים, * אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְאוּס, מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ, דְּקַיְמָא לָן בְּמֻקְצֶה מֵחֲמַת מְאוּס כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּשָׁרֵי: **ב** (ב) באֵין שׁוּם אֹכֶל (ג) תְּלוּשׁ הָרָאוּי לַאֲכִילָה מֻקְצֶה לְשַׁבָּת. דְּתָמְרִים וּשְׁקֵדִים וּשְׁאָר פֵּרוֹת הָעוֹמְדִים (ד) לְסְחוֹרָה, מֻתָּר לֶאֱכֹל מֵהֶם בְּשַׁבָּת. (ה) גוַאֲפִלּוּ חִטִּים שֶׁזָּרָעָם (ו) בַּקַּרְקַע וַעֲדַיִן (ז) לֹא הִשְׁרִישׁוּ, (ח) וּבֵיצִים שֶׁתַּחַת הַתַּרְנְגֹלֶת, מֻתָּר לְטַלְטְלָן. דוְכֵן תְּמָרִים הַלְקוּטִים (ט) קֻדָּם בְּשׁוּלָן וְכוֹנְסִין אוֹתָם בְּסַלִּים וְהֵם מִתְבַּשְּׁלִים מֵאֲלֵיהֶן, מֻתָּר לֶאֱכֹל מֵהֶם קֻדָּם בְּשׁוּלָן. אֲבָל גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִים שֶׁמַּנִּיחִים אוֹתָם (י) בַּמֻּקְצֶה לְיַבְּשָׁן, אֲסוּרִין בְּשַׁבָּת מִשּׁוּם מֻקְצֶה, שֶׁהֵן מַסְרִיחוֹת קֻדָּם שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ, דְּכֵינָן שֶׁיּוֹדַע שֶׁיַּסְרִיחוּ הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם, הוְכֵינָן דְּאִיכָּא תַּרְתֵּי דְּחִינְהוּ בְּיָדַיִם וְלֹא חָזוּ,

בֵּאוּר הֵיטֵב

כָּךְ שָׂכָחָם, מִקְרֵי שׁוֹכֵחַ. מַהֲרַא"י (תרומת הדשן ח"ב) סִימָן קצ"ג: (ו) כָּל הַשַּׁבָּת. וּבְמָקוֹם פְּסִידָא יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה. בַּ"ח (סי' רעז ס"ב): (ז) אֲפִלּוּ. זֶה קַאי גַּם אַדַּעְתָּא רִאשׁוֹנָה, דַּאֲפִלּוּ לֹא הִנִּיחוֹ אֶלָּא לִכְנִיסַת שַׁבָּת וּנְטָלוֹ אַחַר כָּךְ, אָסוּר כָּל הַשַּׁבָּת. ט"ז (סק"ב): (מ) אָסוּר. לְפִי זֶה, כְּשֶׁמַּצְמִידִין הַמְּנוֹרָה עִם הַנֵּרוֹת עַל הַמַּפָּה שֶׁעַל הַשֻּׁלְחָן, יֵשׁ־לֵאָסֹר לְטַלְטֵל הַמַּפָּה הֲהִיא בְּכָל הַשַּׁבָּת, וְלֹא שָׁמַעְנוּ וְלֹא רָאִינוּ שׁוּם אָדָם נִזְהָר בָּזֶה וְצָרִיךְ עִיּוּן. ט"ז (סק"א) עַיֵּן שָׁם: (ט) חֲבֵרוֹ. וְאִם עוֹשֶׂה לְטוֹבַת חֲבֵרוֹ, יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק, מִדְּמִתְמָא נִיחָא לֵהּ, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): **ה** (י) יָכוֹל. הַיְינוּ בְּשׁוֹכֵחַ: **א** (ל) עַיֵּן. עַיֵּן סִימָן ש"ח סָעִיף ט"ז:

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְאוּס מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ. עַיֵּן בְּסִדְרֵי מִגְדִּים (מש"ז סק"א) שֶׁמִּסְתַּפֵּק אִם דַּוְקָא לְצֹרֶךְ גּוּפוֹ אוֹ מְקוֹמוֹ, אוֹ אֲפִלּוּ מַחֲמַת לְצַל, וְעַיֵּן מַה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

חָשַׁב שֶׁיִּהְיֶה מַנָּח עָלָיו כָּל הַיּוֹם עַד אֵיזֶה זְמַן קֹדֶם שְׁקִיעַת הַחַמָּה וְאַחַר כָּךְ לְסַלְקָם, גַּם כֵּן לֹא מִקְרֵי בָּסִיס לְדִידְהוּ, וְאִם נִמְלַךְ אַחַר כָּךְ לְסַלֵּק הַמֻּקְצֶה מֻקְדָּם, מֻתָּר לְנַעֵר, דְּכֵינָן דְּאֵינוֹ עַל כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת לֹא חָל שָׁם בָּסִיס כְּלָל, אֲבָל אִם חָשַׁב לְסַלֵּק בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, הָוֵי כְּמִי שֶׁחָשַׁב עַל כָּל הַיּוֹם, דְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת סָפֵק לַיְלָה [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ז)]: (כג) וְאָז אֲפִלּוּ נִטַּל וְכוּ'. זֶה קַאי גַּם אַדַּעְתָּא רִאשׁוֹנָה, דַּאֲפִלּוּ לֹא הִנִּיחוֹ אֶלָּא לִכְנִיסַת שַׁבָּת וְנִטַּל אַחַר כָּךְ, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר הַכֹּל כָּל הַשַּׁבָּת: (כד) וְכֵן בְּכָל מֻקְצֶה. כְּגוֹן גְּרוֹגָרוֹת וְצִמּוּקִים שֶׁנִּתְיַבְּשׁוּ בְּשַׁבָּת וְנַעֲשׂוּ רְאוּיִים לַאֲכִילָה, אֲפִלּוּ הָכִי הָוֵי מֻקְצֶה לְכָל הַשַּׁבָּת, כֵּיוָן דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת: (כה) דָּבָר מֻקְצֶה וְכוּ'. וַאֲפִלּוּ (כט) אִם הַדָּבָר מֻקְצֶה הוּא גַּם כֵּן שֶׁל חֲבֵרוֹ: (כו) לֹא אָמְרִינַן וְכוּ'. הַיְינוּ דְּמַתָּר לְטַלְטֵל הַכֹּל (ל) בְּשֶׁצָּרִיךְ לֵהּ אַחַר שֶׁנְּעַר הַמֻּקְצֶה מִמֶּנּוּ: (כז) שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ. אַף אִם עָשָׂה כֵּן לְטוֹבַת חֲבֵרוֹ וּמִן הַסְּתָם נִיחָא לֵהּ בָּזֶה, כְּגוֹן שֶׁנָּטַל רְאוּבֵן כֵּלִי וְהֶעֱמִידוֹ מִבְּעוֹד יוֹם תַּחַת הַנֵּר בְּבֵית שִׁמְעוֹן כְּדֵי שֶׁיִּפֹּל הַנֵּר לְתוֹכוֹ וְלֹא תִּהְיֶה דְּלֵקָה, וְנָפַל הַנֵּר לְתוֹכוֹ (לא) קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְהָיָה בְּתוֹכוֹ עַד אַחַר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, נַעֲשֵׂית הַכֵּלִי בָּסִיס לְהַנֵּר וְאָסוּר לְטַלְטְלָהּ כָּל הַשַּׁבָּת אַף לְאַחַר שֶׁנִּסְתַּלֵּק הַנֵּר, (לב) כֵּן כָּתְבוּ הָרַבָּה אַחֲרוֹנִים. וּכְדָרְכְּךָ הַחַיִּים (דין בסיס לדבר האסור ס"ג) מְצַדֵּד, דְּאִם הָיָה בְּדַעְתּוֹ לְסַלֵּק אַחַר כָּךְ הַמֻּקְצֶה בְּשַׁבָּת, נוֹכַל לְצָרֵף בָּזֶה דַּעַת הַיֵּ"ל דְּבָזֶה לֹא אוֹמְרִים הַנַּ"ל דְּהָוֵי בָּסִיס כְּלָל: **ה** (כח) הָא דְּלֹא שָׁרֵי וְכוּ'. אֲשׁוֹכֵחַ קָאֵי, דִּבְמַנִּיחַ הֲרֵי הֶחָבִית גּוּפָא נַעֲשֵׂית בָּסִיס וּמֻקְצֶה הוּא: (כט) וְלֹא תַּסְפִּיק לוֹ וְכוּ'. דְּצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אוֹתוֹ הַמָּקוֹם פָּנוּי לְגַמְרֵי:

א (א) עֵץ וְכוּ'. עֵץ זֶה (ל) הָוֵי כְּלֵי כֵּינָן שֶׁמֻּיְחָד לְתְלוֹת דָּגִים, אֶלָּא מִשּׁוּם דְּמָאִיס דְּרִיחוֹ רַע, הָוֵי לְרַבִּי יְהוּדָא מֻקְצֶה מֵחֲמַת מְאוּס, וַאֲנַן קַיְמָא לָן כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּשָׁרֵי: **ב** (ב) אֵין שׁוּם אֹכֶל וְכוּ'. דִּבְדָבָר שֶׁאֵינוֹ אֹכֶל (ג) אַף לְרַבִּי שִׁמְעוֹן יֵשׁ מֻקְצֶה לִפְעָמִים, כְּגוֹן מֻקְצֶה מֵחֲמַת חָסְרוֹן כִּיס וְכִמּוֹ שֶׁנִּתְבָּאֲרוּ בְּסִימָן ש"ח סָעִיף א', (ג) וְכֵן בִּדְבָר שֶׁאֵינוֹ כְּלִי גְּמוּר כְּגוֹן מָעוֹת וּצְרוֹרוֹת וַאֲבָנִים וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה: (ג) תְּלוּשׁ. דִּבְדָבָר שֶׁהָיָה מְחֻבָּר מִבְּעוֹד יוֹם, גַּם כֵּן לְכֵלֵי עַלְמָא הָוֵי מֻקְצֶה, שֶׁאֵין דַּעְתּוֹ עָלָיו מֵאֶתְמוֹל, וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש): (ד) לְסְחוֹרָה. דְּאַף עַל גַּב דְּעוֹמְדִים לִסְחוֹרָה, (ד) דַּעְתּוֹ עֲלֵיהֶם לֶאֱכֹל מֵהֶם כְּשֶׁיִּרְצֶה: (ה) וַאֲפִלּוּ חִטִּין שֶׁזָּרָעָן וְכוּ' וּבֵיצִים וְכוּ'. דְּאַף עַל גַּב (ה) דְּדָחִינְהוּ בְּיָדַיִם מִלְּהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּחָזֵין לְלַקְטָן וְלֶאֱכֹל לֹא הָוֵי מֻקְצֶה, דְּלִכְשֶׁיִּהְיוּ מֻקְצֶה בְּעֵינָן שְׁנֵי פְּרָטִים, דְּחִינְהוּ בְּיָדַיִם וְלֹא חָזוּ, וְכִמּוֹ שֶׁכָּתַב בְּסוֹף הַסָּעִיף: (ו) בַּקַּרְקַע. וְעַיֵּן בְּמִאירִי (מה. ד"ה חטים) שֶׁכָּתַב, דְּדַוְקָא כְּשֶׁלֹּא הָיוּ הַזְּרָעִים עֲדַיִן מְכֻסִּין בְּעָפָר, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שי"א סָעִיף ח' וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם סָעִיף קָטָן כ"ז: (ז) לֹא הִשְׁרִישׁוּ. דְּאִי הִשְׁרִישׁוּ (ו) הָוֵי חֲיֵב מִשּׁוּם עוֹקֵר דָּבָר מִגִּדּוּלוֹ: (ח) וּבֵיצִים שֶׁתַּחַת הַתַּרְנְגֹלֶת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁהוֹשִׁיב הַתַּרְנְגֹלֶת עַל הַבֵּיצִים מִבְּעוֹד יוֹם (ז) כְּדֵי לְגַדֵּל אֶפְרוֹחִים: (ט) קֻדָּם בְּשׁוּלָן. דַּאֲפִלּוּ כְּשֶׁהִכְנִיסוֹ בַּסַּלִּים (מ) עֲדַיִן אִיכָּא דְּאָכִיל לְהוּ הָכִי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּגְרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִין כְּשֶׁהִנִּיחָן לְיַבְּשָׁן וְנִשְׁתַּהוּ מְעַט, שׁוּב אֵינָן רְאוּיִין לֶאֱכִילָה, עַד שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ, וּכְוַדַּאי הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם. אִיתָא בְּגִמָּרָא (מה.) דְּדַוְקָא גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִין, (ט) אֲבָל שְׁאָרֵי פֵּרוֹת שֶׁהֶעֱלָה לְגַג לְיַבְּשָׁן, אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם מֻקְצֶה, דְּהֵם חָזְנִין לַאֲכִילָה אַף קֹדֶם שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ: (י) בַּמֻּקְצֶה. רַחְבָה שֶׁאַחוֹרֵי הַבָּתִּים קְרוּי מֻקְצֶה. וַאֲפִלּוּ הָיָה אוֹכֶל מִן הָעֲנָבִים עַד שֶׁחִשְּׁכָה וְהוֹתִיר, וְהִנִּיחָן בַּמֻּקְצֶה אוֹ הֶעֱלָן לַגַּג לְיַבְּשָׁן לַעֲשׂוֹת אוֹתָן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) הַגְּרַ"ז (סי"א) וּפְשׁוּט: (נ) דְּאִי לָאו חֲכִי אַף הַנִּשְׁאָר אָסוּר, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה (משנ"ב ס"ק יד) לְעִנְיַן חֲבִית: (נא) הַגְּרַ"ז, (שם) הַנַּ"ל: (נב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) וְהַגְּרַ"ז (שם) וְהַחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל סז ס"א):

א שַׁבָּת (ל) (א) עֵץ שָׁתוּלִין בּוֹ דָּגִים, * אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְאוּס, מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ, דְּקַיְמָא לָן בְּמֻקְצֶה מֵחֲמַת מְאוּס כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּשָׁרֵי: ב (ב) אֵין שׁוּם אֹכֶל (ג) תְּלוּשׁ הָרָאוּי לַאֲכִילָה מֻקְצֶה לְשַׁבָּת. דְּתָמְרִים וּשְׁקֵדִים וּשְׁאָר פֵּרוֹת הָעוֹמְדִים (ד) לְסְחוֹרָה, מֻתָּר לֶאֱכֹל מֵהֶם בְּשַׁבָּת. (ה) וַאֲפִלּוּ חִטִּים שֶׁזָּרָעָם (ו) בַּקַּרְקַע וַעֲדַיִן (ז) לֹא הִשְׁרִישׁוּ, (ח) וּבֵיצִים שֶׁתַּחַת הַתַּרְנְגֹלֶת, מֻתָּר לְטַלְטְלָן. וְכֵן תְּמָרִים הַלְקוּטִים (ט) קֻדָּם בְּשׁוּלָן וְכוֹנְסִין אוֹתָם בְּסַלִּים וְהֵם מִתְבַּשְּׁלִים מֵאֲלֵיהֶן, מֻתָּר לֶאֱכֹל מֵהֶם קֻדָּם בְּשׁוּלָן. אֲבָל גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִים שֶׁמַּנִּיחִים אוֹתָם (י) בַּמֻּקְצֶה לְיַבְּשָׁן, אֲסוּרִין בְּשַׁבָּת מִשּׁוּם מֻקְצֶה, שֶׁהֵן מַסְרִיחוֹת קֻדָּם שֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ, דְּכֵינָן שֶׁיּוֹדַע שֶׁיַּסְרִיחוּ הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם, וְכֵינָן דְּאִיכָּא תַּרְתֵּי דְּחִינְהוּ בְּיָדַיִם וְלֹא חָזוּ,

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah